

POLTAVA UNIVERSITY OF
ECONOMICS AND TRADE

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТАТЕЙ МАГІСТРІВ

Полтава
2022

УДК 339.1+640+664+37+657+005+004+80(062.552)

3-41

Друкується відповідно до Наказу по університету № 173-Н від 05 вересня 2022 р.

Редакційна колегія:

Головний редактор – **О. О. Нестуля**, д. і. н., професор, ректор Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» (ПУЕТ).

Заступник головного редактора – **Н. С. Педченко**, д. е. н., професор, перший проректор ПУЕТ.

Відповідальний секретар – **Н. І. Манжура**, завідувач науково-організаційного відділу ПУЕТ.

Відповідальні редактори:

О. В. Гасій, к. е. н., доцент, директор Навчально-наукового центру забезпечення якості вищої освіти ПУЕТ;

С. В. Гаркуша, д. т. н., професор, в. о. директора Навчально-наукового інституту міжнародної освіти ПУЕТ;

А. С. Ткаченко, к. т. н., доцент, директор Навчально-наукового інституту денної освіти ПУЕТ;

В. Л. Шимановська, директор Навчально-наукового інституту заочно-дистанційного навчання ПУЕТ;

Л. М. Діденко, в. о. директора Центру інформаційного забезпечення освітнього процесу ПУЕТ.

Члени редакційної колегії:

А. В. Артеменко, к. е. н., доцент, завідувач кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин ПУЕТ;

Н. М. Бобух, д. філол. н., професор, завідувач кафедри української, іноземних мов та перекладу ПУЕТ;

В. Л. Іщенко, к. філол. н., доцент завідувач кафедри ділової іноземної мови ПУЕТ;

Т. В. Капліна, д. т. н., професор, завідувач кафедри готельно-ресторанної та курортної справи ПУЕТ;

Т. А. Костишина, д. е. н., професор, завідувач кафедри управління персоналом, економіки праці та економічної теорії ПУЕТ;

Ю. С. Матвієнко, к. п. н., проректор з науково-педагогічної роботи ПУЕТ;

А. І. Мілька, к. е. н., доцент, завідувач кафедри бухгалтерського обліку і аудиту ПУЕТ;

О. В. Ольховська, к. ф.-м. н., завідувач кафедри комп'ютерних наук та інформаційних технологій ПУЕТ;

І. М. Петренко, д. і. н., професор, завідувач кафедри педагогіки та суспільних наук ПУЕТ;

О. В. Яріш, к. е. н., доцент, завідувач кафедри фінансів та банківської справи ПУЕТ.

Збірник наукових статей магістрів. – Полтава : ПУЕТ, 3-41 2022. – 268 с.

ISBN 978-966-184-435-2

У збірнику представлено результати наукових досліджень магістрів спеціальностей: Готельно-ресторанна справа; Економіка; Комп'ютерні науки; Міжнародні економічні відносини; Облік і оподаткування; Освітні педагогічні науки; Філологія; Фінанси, банківська справа та страхування.

УДК 339.1+640+664+37+657+005+004+80(062.552)

Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.

За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу ПУЕТ заборонено.

© Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі», 2022

ISBN 978-966-184-435-2

Терещук Р. Ю., Прохар Н. В.

Документальне оформлення експортно-імпортних операцій: проблеми та напрями вдосконалення 165

Тітенко Ю. А., Педченко Н. С.

Поняття професійної етики бухгалтера та її зв'язок з доброчесністю в наукових дослідженнях 170

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ ОСВІТНІ, ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ

Освітня програма «Освітня робототехніка»

Бут Я. Ю., Матвієнко Ю. С.

Спортивна освітня робототехніка як засіб формування навичок XXI століття 174

Кабак І. П., Матвієнко Ю. С.

Спортивна робототехніка в сучасній освіті 179

Матвієнко Ю. С., Матвієнко Ю. С.

Аналіз сутності steam-освіти в історичній ретроспективі 184

Чабан О. В., Матвієнко Ю. С.

Викладання адитивних технологій як засіб впровадження STEAM-освіти 189

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ ОСВІТНІ, ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ

Освітня програма «Педагогіка вищої школи»

Гурвич Д. О., Петренко І. М.

Проектування викладачем вищої школи інноваційних технологій навчання 194

Ісенко М. Г., Шара С. О.

Аспекти формування мотивації студентів закладу вищої освіти до здоров'язберезливого дозвілля 199

Карпов Б. І., Петренко І. М.

Педагогічні умови формування правової культури майбутніх фахівців в умовах коледжу 207

3. Росва О. С. Підходи до розрахунку рівня суттєвості при виконанні завдань з аудиту запасів. *ECONOMICS: time realities*. № 1(41), 2019. С. 81–87.

УДК 657.446

ДОКУМЕНТАЛЬНЕ ОФОРМЛЕННЯ ЕКСПОРТНО-ІМПОРТНИХ ОПЕРАЦІЙ: ПРОБЛЕМИ ТА НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ

*Терещук Р. Ю., магістр спеціальності Облік і оподаткування
освітня програма «Облік і аудит»*

*Прохар Н. В., к. е. н., доцент, доцент кафедри бухгалтер-
ського обліку і аудиту*

Анотація. У статті визначено необхідність та обґрунтовано доцільність здійснення підприємствами імпорту товарів, особливо в період воєнного стану в Україні. Досліджено й охарактеризовано юридичні підтвердження фактів здійснення експортно-імпортних операцій, розглянуто перелік та зміст документів, які використовуються при документуванні господарських операцій, розглянуто реквізити цих документів. Виявлено проблеми документального оформлення експортно-імпортних операцій та обґрунтовано необхідність спрощення такого процесу з метою підвищення його аналітичності та зростання оперативності розмитнення вантажів.

Ключові слова: експортно-імпортні операції, інвойс, іноземна валюта, контракт, митна документація.

Abstract. The article defines the necessity and substantiates the expediency of enterprises importing goods. The list and content of the documents used in documenting operations on the import of goods were considered, and the details of these documents were considered. The problems of documenting export-import operations have been identified and the need to simplify such a process has been substantiated.

Keywords: export-import operations, invoice, foreign currency, contract, customs documentation.

Постановка проблеми. У контексті розвитку світової економіки, що характеризується інтеграцією і зростаючою глобаліза-

цією виробництва та ринків, міжнародна співпраця може допомогти національній економіці пристосовуватися до нових економічних реалій, особливо в умовах воєнного стану в Україні. Активізація експортно-імпортних операцій підприємств є необхідною умовою «оздоровлення національної економіки», та забезпечує оптимальну реалізацію експортних можливостей.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Аналізом експорту та імпорту в контексті зовнішньої торгівлі України займалися багато теоретиків та практиків, серед яких Л. Гуцаленко, В. Далик, А. Задоя, Н. Калюжна, В. Кулик, С. Кулицький, О. П'янова, О. Степаненко, Н. Ульянова, Д. Чирка. Кожен із дослідників використовував свій індивідуальний підхід до дослідження проблеми, що сприяло виявленню проблем та їх усуненню. Проте міжнародний простір постійно змінюється, що призводить до виникнення нових послуг чи товарів, зміни ринків, тому документальне оформлення експортно-імпортних операцій потребує подальшого вдосконалення.

Формулювання мети. Метою статті є дослідження документального оформлення експортно-імпортних операцій та виявлення перспектив розвитку зовнішньої торгівлі України на сучасному етапі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Документальне оформлення операцій, що підтверджують факти здійснення господарських подій у діяльності підприємства, є важливим елементом методу бухгалтерського обліку, основою первинного спостереження за господарськими операціями, обов'язковою умовою для відображення таких операцій в обліку.

Відповідно до Закону України «Про інформацію» від 02.10.1992 р. № 2657-ХІІ, документ – це матеріальний носій, що містить інформацію, основними функціями якого є її збереження та передавання у часі та просторі [2].

Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.17.1999 р. № 996-ХІV [1] не визначено сутність первинного документу, але встановлено можливість його складання у паперовій або електронній формі, обов'язковість наявності основних реквізитів документу.

Відповідно до Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, що затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 24.05.1995 р. № 88, первинні документи – це документи, створені у письмовій або електронній формі, які містять відомості про господарські операції, включаючи розпорядження та дозволи адміністрації (власника) на їх проведення [3].

На думку Чирки Д. М., доцільно всі первинні документи, що використовуються у зовнішньоекономічній діяльності, систематизувати за наступними групами:

- транспортна та страхова документація;
- комерційна або розрахункова документація;
- товаросупровідна документація;
- технічна документація;
- складська документація;
- митна документація.

Обов'язковими документами при митному оформленні імпорту товарів, є контракт, специфікація до контракту, інвойс, CMR та експортна декларація.

Структура контракту на імпорт товарів є довільною, але контракт повинен містити інформацію про:

- предмет контракту, тобто найменування та характеристики певного товару;
- суму контракту, яка може бути зазначена в фіксованій сумі в іноземній валюті або прописана в специфікаціях до контракту;
- терміни оплати (передплата або післяплата, граничний термін платежу) та умови постачання товару відповідно до правил Інкотермс 2020;
- вимоги щодо якості та комплектності товару, їх підтвердження відповідними сертифікатами;
- вимоги щодо пакування та маркування товару;
- форс-мажор;
- рекламації та порядок врегулювання спорів;
- відповідальність сторін за невиконання контракту;

- термін дії контракту;
- додаткові умови (за наявності);

Слід відмітити, що підписання контрактів з контрагентами є обов'язковим для України та країн СНГ, інші країни не висувають такої вимоги.

Важливе значення для обліку імпортного товару має інвойс. Інвойс може бути двох видів – власне інвойс (рахунок на оплату і накладна одночасно) та проформа інвойс (лише рахунок на оплату). Інвойс є підставою для формування прибуткової накладної. Обов'язковими реквізитами інвойсу є наступні: платіжні реквізити та найменування сторін (експортера та імпортера); найменування товару; код УКТ ЗЕД товару; кількість, ціна, вартість товару; номер і дата укладеного контракту та умови поставки товару; особливі характеристики товару (вага, ємність, колір, пошкодження (за наявності) і т. п.); країна походження товару тощо.

Експортна декларація оформлюється при замитненні товару в країні нерезидента та підтверджує проходження митного оформлення вантажу в країні відправлення. Вона є підставою для відшкодування ПДВ, що оформлюється при перетині митного кордону країн ЄС.

Транспортна накладна (CMR) підтверджує міжнародні перевезення вантажу автомобільним транспортом.

Сертифікат EUR.1 є документом, який підтверджує європейське або українське походження товарів і надає право провести митне оформлення вантажу з використанням пільгової ставки мита, знижуючи податки і збори при розмитненні товару.

Також при імпорті товарів, залежно від умов поставки, можуть оформлюватися довідка про транспортні витрати, акт виконаних робіт, що складаються перевізником та підтверджують вартість міжнародних транспортних послуг.

За оформленням документів слідує основні помилки експортно-імпортних операцій, а саме не розуміння міжнародних прав або відсутність знань міжнародних прав та економічних рекомендацій. Тому, єдиним способом подолання цієї проблеми є детальне вивчення міжнародних економічних документів та

правильності їх заповнення і подання, а також удосконалення механізмів формування та реалізації державної зовнішньоторговельної політики, а саме: використання методів державного управління, що сприятимуть розвитку експорту товарів з високою доданою вартістю та зменшуватимуть частку сировинної продукції в експорті, підтримка національних товаровиробників та інформування щодо можливостей розвитку працемісткого виробництва товарів з високою доданою вартістю, інформаційна підтримка експортоорієнтованих підприємств щодо пошуку якісної та доступної імпоротної сировини, удосконалення законодавства в сфері дотримання прав інтелектуальної власності, усунення адміністративних бар'єрів експорту послуг.

Висновки. Документальне оформлення операцій з імпорту товарів є важливим елементом методу бухгалтерського обліку, важливою складовою первинного спостереження за господарськими операціями. Всі первинні документи з обліку імпортних операцій доцільно систематизувати за групами: обов'язкові (інвойс, CMR, експортна декларація) й додаткові (всі інші документи). З групи обов'язкових документів, що подаються для митного оформлення вантажів доцільно вилучити контракт, який не застосовується країнами ЄС. Необхідним та обґрунтованим є скорочення переліку додаткових документів для митного оформлення вантажів, що значно прискорить їх розмитнення та сприятиме підвищенню прозорості електронного декларування, зниженню ризику корупції.

Список використаних джерел

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні [Електронний ресурс] : Закон України від 16.17.1999 р. № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 04.11.2022).
2. Про інформацію [Електронний ресурс] : Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text> (дата звернення: 04.11.2022).
3. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку [Електронний ресурс] : Наказ Міністерства фінансів України від 24.05.1995 р. № 88. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95#Text> (дата звернення: 04.11.2022).

4. Чирка Д. М. Документування на підприємствах зовнішньоекономічної діяльності / Д. М. Чирка // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу : міжнар. зб. наук. пр. – 2011. – Вип. 1 (19). – С. 393–400.

УДК 057.16:657]:167

ПОНЯТТЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ЕТИКИ БУХГАЛТЕРА ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК З ДОБРОЧЕСНІСТЮ В НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ

*Тітенко Ю. А., магістр спеціальності Облік і оподаткування
освітня програма «Облік і аудит»*

Педченко Н. С., д. е. н., професор, професор кафедри бухгалтерського обліку і аудиту

Анотація. У статті розглянуто питання, пов'язані із поняттям «професійна етика» та її зв'язок з доброчесністю в наукових дослідженнях.

Ключові слова: професійна етика, академічна доброчесність, принципи професійної етики, принципи академічної доброчесності, кореляція.

Abstract. The article deals with issues related the concept of «professional ethics» and its connection with integrity in scientific research.

Keywords: professional ethics, academic integrity, principles of professional ethics, principles of academic integrity, correlation.

Постановка проблеми. Такі поняття як «професійна етика» та «академічна доброчесність» є особливо актуальними як під час виконання професійних обов'язків так і під час наукових досліджень й мають тісний зв'язок. Для підтвердження означеної кореляції проведено дослідження взаємозв'язку між цими поняттями.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Дослідженням поняття «професійна етика» та принципів професійної етики займалися Балазюк О. Ю., Задорожний М. В., Кулинич М. Б. та Скорук О. В. Також було використано матеріали з Закону України «Про освіту», Положення про академічну доброчесність